

Vraag: Wat is uw reactie op het voornemen om de standaardverpakking voor sigaretten en shag in te voeren teneinde een rookvrije generatie te realiseren?

De Elektronische Sigaretten Bond Nederland (Esigbond) behartigt de belangen van de overwegend kleinschalige distributeurs en speciaalzaken die e-sigaretten en navulverpakkingen (vloeistoffen) op de Nederlandse markt brengen en verkopen. Onze leden richten zich hierbij uitsluitend op volwassen rokers die uiteindelijk geheel willen stoppen met nicotinegebruik, of op zoek zijn naar een innovatieve, minder schadelijke vorm van nicotinegebruik.

Wij ondersteunen de doelstelling van de overheid om een rookvrije generatie te realiseren en kunnen ons vinden in verregaande maatregelen die aantoonbaar bijdragen aan het verminderen van het aantal rokers. In Nederland rookt nog steeds een groep van circa drie miljoen volwassenen. Velen van hen zijn ongevoelig voor verdere tabaksonthoudingsmaatregelen en stoppen dus niet. Zij zijn dan ook gebaat bij de e-sigaret als stoppen met rokenmiddel of als veel minder schadelijk alternatief. Om het overstappen van deze groep te stimuleren, moeten zij zich echter wel goed kunnen informeren over het enorme verschil in risico tussen de e-sigaret en de traditionele sigaret. Wanneer verstokte rokers overstappen op de e-sigaret zou onmiddellijke en forse gezondheidswinst kunnen worden geboekt.

Wij hebben dan ook met verbazing kennisgenomen van de nota van toelichting bij het conceptbesluit betreffende de invoering van standaardverpakkingen voor sigaretten en shagtabak. Hierin wordt namelijk gesteld dat via een separaat traject een grondslag zal worden gecreëerd om ook voor de e-sigaret standaardverpakkingen verplicht te stellen. Dit wordt gemotiveerd:

- **op basis van:**
 - **een tegenstrijdige en onjuiste weergave van de mate van schadelijkheid van e-sigaretten**
 - **onjuiste veronderstellingen omtrent de aantrekkelijkheid van e-sigaretten onder jongeren**
- **zonder:**
 - **dat hiervoor een duidelijke grondslag is gecreëerd in het Nationaal Preventieakkoord**
 - **enige rekening te houden met de aanpak in alle andere EU-lidstaten**

Een tegenstrijdige en onjuiste weergave van de mate van schadelijkheid van e-sigaretten

In de nota van toelichting wordt gesteld: *“Tabaksproducten en aanverwante producten zijn vanwege de schadelijkheid voor de gezondheid, de verslavende werking van nicotine en het grote aantal doden per jaar door aan tabak gerelateerde ziekten van een andere orde dan andere consumentenproducten”*. Daarmee wordt een gelijke mate van schadelijkheid gesuggereerd voor zowel producten waarbij verbranding van tabak plaatsvindt en rookloze producten als de e-sigaret. Dit terwijl er brede wetenschappelijke consensus bestaat dat de elektronische sigaret 95% minder schadelijk is dan het roken van sigaretten¹. Ook Nederlandse gezondheidsexperts komen tot die conclusie. Zo stelden Trimbos deskundigen dr. Esther Croes en dr. Marc Willemsen (de aangewezen expert van de Thematafel Roken in het kader van het Nationaal Preventieakkoord) in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde dat: *‘hoewel de damp van e-sigaretten stoffen bevat die schadelijk zijn voor de gezondheid, de gezondheidsrisico’s bij het gebruik van e-sigaretten veel kleiner zijn dan bij het roken van conventionele sigaretten’*². Dit wordt nota bene onderschreven door de staatssecretaris in zijn beantwoording van de Kamervragen naar aanleiding van het Nationaal Preventieakkoord, waarin hij stelt: *‘Er bestaat inderdaad brede consensus dat een*

¹ McNeil, A., Brose, LS., Calder, R., Bauld, L. & Robson, D. (2018). Evidence review of e-cigarettes and heated tobacco products 2018. A report commissioned by Public Health England. [link](#)

² Willemsen, M., Croes, E., Kotz, D., & Van Schayk, O. (2015). De elektronische sigaret: Gebruik, gezondheidsrisico’s, en effectiviteit als stopmethode. [link](#)

*individuele roker die volledig overstapt op het gebruik van een e-sigaret minder gezondheidsrisico's loopt dan een roker die blijft roken*³.

Onjuiste veronderstellingen omtrent de aantrekkelijkheid van e-sigaretten onder jongeren

In de nota van toelichting wordt gesteld: *“Ook sigaren en aanverwante producten, zoals e-sigaretten kunnen zeer aantrekkelijk zijn of worden voor jongeren waardoor het gebruik van deze producten door jongeren aantrekkelijk blijft of zelfs kan toenemen”*. Dit wordt in de nota van toelichting echter in het geheel niet onderbouwd. Op basis van de feiten is deze stelling veel realistischer : *“sigaren en e-sigaretten zijn nauwelijks aantrekkelijk voor jongeren waardoor het gebruik beperkt blijft of zelfs zal afnemen”*. Uit de meest recente data van het Trimbos-Instituut blijkt immers dat het aantal jongeren tussen de 12 en 16 jaar dat heeft geëxperimenteerd met een e-sigaret met maar liefst 6 procentpunt is gedaald tussen 2015 en 2017. Bovendien is er in de meeste gevallen sprake van eenmalig gebruik⁵. Daarnaast is het percentage e-sigaretgebruikers dat nooit heeft gerookt met 0,3 % vrijwel nihil.

Geen duidelijke grondslag in het Nationaal Preventieakkoord.

Zoals aangehaald in de nota van toelichting is in het Nationaal Preventieakkoord⁶ neergelegd: *‘Rookwaren worden vanaf 2020 verpakt in neutrale verpakkingen. Voor sigaretten geldt dit vanaf 2020. Voor sigaren en e-sigaretten overwegen we dit in 2022 in te laten gaan’*⁷. Hiermee worden e-sigaretten onder rookwaren geschaard, terwijl hier uiteraard geen sprake van kan zijn. Dit aangezien er bij het gebruik van de e-sigaret geen verbranding van tabak plaatsvindt en dus geen rook ontstaat. Bovendien is de term *‘rookwaren’* überhaupt niet gedefinieerd in de Tabaks- en rookwarenwet en is dus geen valide basis voor mogelijke regelgeving in 2022.

Geen enkele rekening met de aanpak in alle andere EU-lidstaten

De stelling in de nota van toelichting dat in Ierland neutrale verpakkingen ook van toepassing zijn op elektronische sigaretten klopt niet. Geen enkele EU-lidstaat heeft dus neutrale verpakkingen voor e-sigaretten ingevoerd, of daartoe wetgeving aangenomen. Naast het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Hongarije is recentelijk ook in België en Slovenië wetgeving aangenomen die neutrale verpakkingen (vanaf 2020) alleen verplicht stelt voor sigaretten en shag. Er is dus ook vanuit Europees perspectief geen enkele reden om voor een volstrekt afwijkende benadering te kiezen.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/04/26/beantwoording-kamervragen-nationaal-preventieakkoord> (p. 48; vraag 174)

⁵ [Idem.](#)

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gezondheid-en-preventie/documenten/convenanten/2018/11/23/nationaal-preventieakkoord>

⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gezondheid-en-preventie/documenten/convenanten/2018/11/23/nationaal-preventieakkoord> (p. 19)